

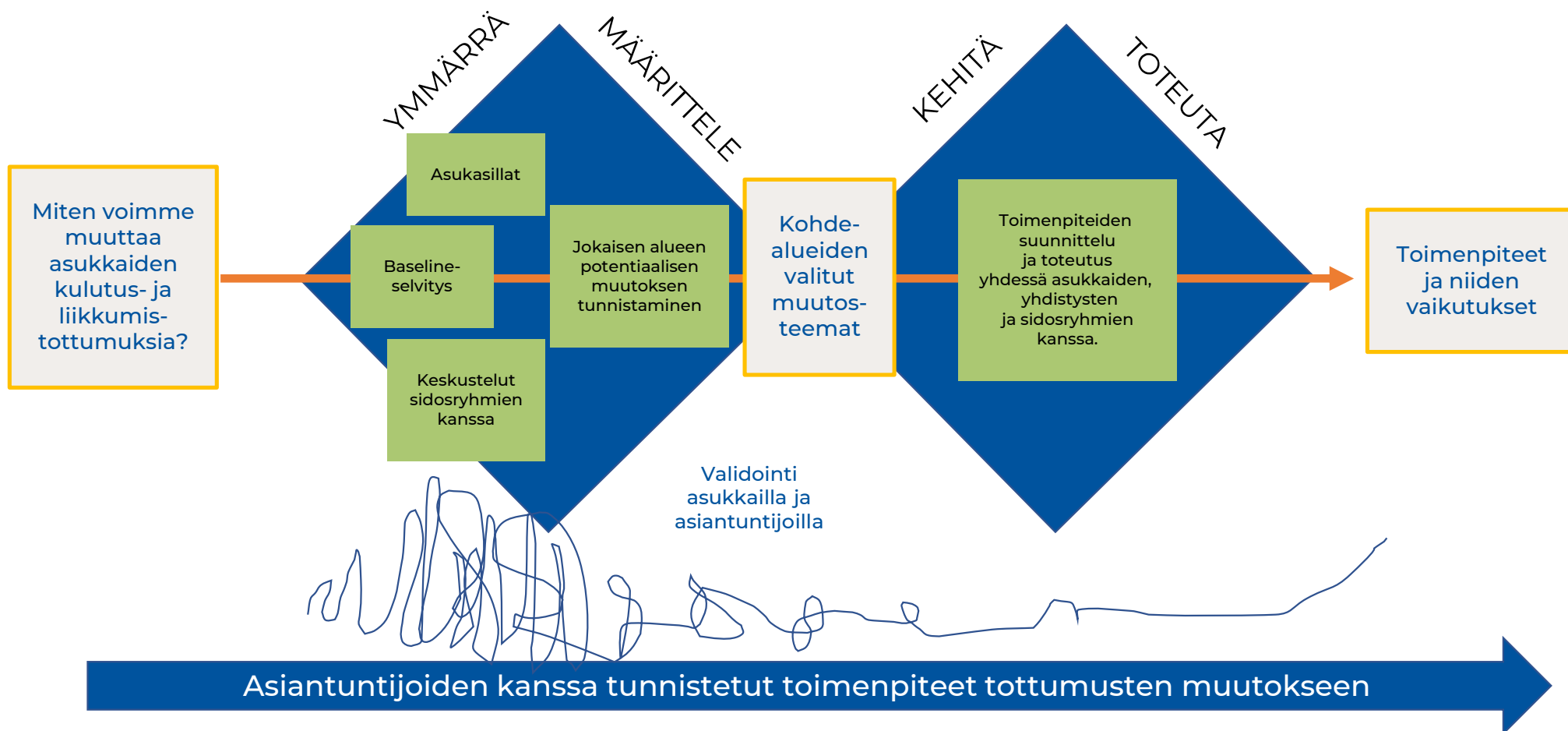

Hiilineutraaleja tekoja -kehitysohjelma

Hiilineutraaleja tekoja -kehitysohjelman
loppuraportti, LIITE 1

Asukastyön toimenpiteet 2023-2025

Yhteiskehittäminen kehitysohjelman asukastyössä

Tavarat ja palvelut, yritysyhteistyö: Jakamistalouden kaupunginosakokeilu

Jakamistalouden kaupunginosakokeilun tausta ja eteneminen

Mitä: Laajempi jakamistalouden kokeilu, jossa tuotiin kohdealueille yhteiskäyttöisiä kulkuneuvoja ja tavaroita ja tehtiin tunnetuksi erilaisia yhteiskäytön ja jakamistalouden muotoja. Tavoitteena oli vauhdittaa jakamistaloutta paikallisesti ja luoda edellytyksiä toiminnan jatkumiselle ohjelman kokeilun päätyttyä. Yritykset, yhdistykset ja kaupunki luovat yhdessä alueelle elinvoimaisia palveluita ja uusia toimintatapoja.

Kenelle: Kohdealueen asukkaille palveluita, yrityksille liiketoimintamahdollisuuksia

Eteneminen:

- Syksy 2023 hankinnan määrittely ja markkinavuoropuhelu, alkuvuosi 2024 kilpailutus Hilmassa 9 osa-aluetta. Tulos: ei tarjouspyyntöä vastaavia tarjouksia, hankinnan keskeyttäminen. Markkinavuoropuheluun perustuen edistetään pienhankintoina yhteiskäyttöisten tavarapyörien ja tavaroiden tuomista kolmelle kohdealueelle. Luovutaan yhteiskäyttöautokokeilusta, sillä markkinat kehittyneet.
- Kesä-elokuussa 2024 käynnistyi kolme osakokeilua (Lainappi-laatikot 3 alueella, tavarapyörät Vuoreksessa, tavarapyörät Lännessä)
- Viestinnän roolin merkityksen vuoksi mukaan erillinen viestintäkumppani, kaupungin tärkeä rooli juuri viestinnässä asukkaille.
- Kesä 2025: yhteiskäytön edistäjät, yhteiskäytön edistämisen joukkoistus (laajempi viestintäkampanja).

Mitä opimme:

- Kokeilut usein lyhyitä – haluttiin luoda erilainen, pitkä kokeilu, jossa oikeasti mahdollisuus saada tottumuksen muutosta aikaan.
- Tilat ovat kiven alla. Todella paljon aikaa meni tilojen selvittelyyn niin kaupungilta, yrityksiltä kuin yhdistyksiltä. Lopulta sekä kaupallisia että julkisten toimijoiden tiloja saatiin käyttöön, myös vuokrattiin tilaa kokeilua varten. Yksittäisille yrityksille tilojen löytäminen voi olla hyvin haastavaa.
- Jakamistalouden toimijat melko pieniä toimijoita. Laaja kilpailutus ei toiminut, mutta oli hyödyllinen kokeilun muotoutumisen ja läpinäkyvyyden kannalta.
- Yhteiskäyttöautojen osalta markkinatilanne kehittynyt, kaupungin rooli ei enää hankkia palveluita alueelle, pyritään löytämään muita tapoja edistää yhteiskäyttöisten autojen käyttöä.

Jakamistalouden kaupunginosakokeilu: yhteiskäyttöisten tavaroiden vuokraaminen

Mitä: Yhteiskäyttöisten tavaroiden vuokraus laatikoista kolmella Hiilineutraaleja tekoja-kehitysohjelman alueella: Tesomalla, Vuoreksessa ja Koillis-Tampereella (Leinola-Vehmainen-Linnainmaa-alue). Palvelu toteutettiin yhteistyössä Lainappi Oy:n kanssa. Tavoitteena kulutuksen vähentäminen: "omista oleellinen, vuokraa välttämätön, lainaa loput".

Kenelle: Kohdealueiden asukkaille sekä kaikille tamperelaisille.

Toteutus: Kokeilu aloitettiin heinäkuussa 2024 ja se päättyi lokakuussa 2025. Tamperelaiset pystyivät vuokraamaan erilaisia kodintavaroita, kuten akkuporakoneen, tekstiilipesurin tai höyrypesurin, Lainappi-sovelluksen avulla laatikosta edulliseen hintaan. Laatikot sijaitsivat keskeisillä paikoilla olemassa olevien palveluiden yhteydessä. Toimintaa kehitettiin jatkuvasti uusien tavaroiden (esim. talvella eri tavarat) avulla.

Mitä opimme:

- Iso medianäkyvyys ja kiinnostus myös sosiaalisessa mediassa.
- Erilaiset viestintäkampanjat (kuten "laatikon kautta lomille").
- Kokeilulle oli kysyntää ja tamperelaiset olivat kiinnostuneita ja innostuneita asiasta. Palvelun vuokrausmäärät kasvoivat melko tasaisesti kokeilun aikana, mutta käyttö painottui kesäkuukausille. Laatikoiden tultua kysyttiin paikallisilta, että mitä he haluaisivat vuokrata laatikoista. Saatiin yli 200 varteenotettavaa ideaa kolmeen laatikkoon.
- Tilanne kokeilun päättyttyä lokakuussa 2025: palveluiden tunnettuus hyvä, mutta ei kaikilta osin konkretisoidu käytöksi. Tekstiilipesurit olivat ylivoimaisesti suosituin tuote kaikissa kolmessa laatikossa.
- Lainappi jatkaa toimintaa markkinaehtoisesti Tesomalla ja Linnainmaalla.

Kenen kanssa: Lainappi Oy, Tesoman hyvinvointikeskuksen toimijat (kirjasto, nuorisopalvelut, Kesko, OmaNaapuri), Pirkanmaan osuuskauppa (Vuoreksen tilat), tilaomaisuuden hallinta, alueiden yhteisöt, Linnainmaan Citymarket

Jakamistalouden kaupunginosakokeilu: sähköavusteisten yhteiskäyttöisten tavara -ja kuormapyörien vuokraus Länsi-Tampereella

Mitä: Yhteiskäyttöisiä vuokrattavia sähköavusteisia tavara- ja kuormapyöriä edulliseen hintaan Länsi-Tampereella. Yhteistyökumppanina Lootabikes Oy. Tavoitteena oli tarjota yhteiskäyttöisiä tavarapyöriä lyhyeen ja pitempään tarpeeseen, myös "showroom": mahdollisuus kokeilla, miten tavarapyörä sopisi omaan arkeen, olisiko korvaamaan autoa.

Kenelle: Länsi-Tampereen alueen asukkaille sekä kaikille tamperelaisille.

Toteutus: Tamperelaiset pystyivät vuokraamaan edulliseen hintaan (15e/vrk, 60e/vko) sähköavusteisia kuorma- ja tavarapyöriä paikalliselta toimijalta. Kokeilun kesto oli kesä-lokakuu 2024 ja huhtikuu 2025-lokakuu 2025. Pyörät vuokrattiin yhteistyökumppani Lootabikesin tiloista ja pyörien käyttöön sai henkilökohtaisen opastuksen. Tuotiin vuokrausmahdollisuutta esille laajasti Länsi-Tampereen alueella, mm. tapahtumissa. Hiilineutraaleja tekoja-ohjelma tuki yhteistyökumppaneita viestinnässä ja markkinoinnissa sekä teki tiivistä yhteistyötä yrityksen kanssa. Tärkeä osa kokeilua ja sen markkinointia olivat pop up -kokeilutilaisuudet (esim. päiväkodeilla) Länsi-Tampereella.

Mitä opimme:

- Kokeilu herätti paljon kiinnostusta ja tavoitti tamperelaisia hyvin. Tavarapyöriä vuokrattiin hyvin monipuoliseen tarpeeseen (pyöräretket, koirankuljetus, muutto, jopa hääauto).
- Vuokrausmahdollisuudet ja tavarapyöräkokeilut toimijan kanssa tapahtumissa edistivät hyvin palvelun tunnettuutta.
- Kokeilu oli vuonna 2024 tiivis, 4 kk. Kokeilu jatkui 6kk mittaisena huhtikuussa 2025.
- Kokeilutilaisuudet yleisötapahtumissa (esim. Hiedanrannan Puutarhajuhlat) ja päiväkodeilla toivat hyvin näkyvyyttä kokeilulle. Kiinnostuneiden testaajien määrä kasvoi tapahtuma tapahtumalta.
- Yhteistyö onnistui toimijan (Lootabikes) kanssa erittäin hyvin.
- Lootabikes harkitsee palvelun jatkamista esim. taloyhtiöpilottien kautta.

Kenen kanssa: Lootabikes Oy, tutkimusyhteistyötä tavarapyörästä Tampereen yliopiston kanssa vuonna 2025.

Jakamistalouden kaupunginosakokeilu: sähköavusteisten yhteiskäyttöisten tavara -ja kuormapyörien vuokraus itsepalveluna Vuoreksessa

Mitä: Yhteiskäyttöisiä vuokrattavia sähköavusteisia tavara- ja kuormapyöriä Vuoreksessa. Yhteistyökumppanina Willari ja Lainappi. Tavoitteena oli tarjota yhteiskäyttöisiä tavarapyöriä lyhyeen ja pitempään tarpeeseen, myös "showroom": mahdollisuus kokeilla, miten tavarapyörä sopisi omaan arkeen, olisiko korvaamaan autoa. Vuokraus toimi itsepalveluna.

Kenelle: Vuoreksen asukkaille sekä kaikille tamperelaisille.

Toteutus: Tamperelaiset pystyivät vuokraamaan edulliseen hintaan (15e/vrk, 30e/viikonloppu ja 60e/vko) sähköavusteisia kuorma- ja tavarapyöriä. Kokeilun oli kesto 1,5 vuotta (elokuu 2024 - lokakuu 2025). Vuoreksessa ohjelman vuokraama tila, jossa sijaitsivat sekä Lainappi-laatikko että yhteiskäyttöpyörät. Toimi itsepalveluperiaatteella, pyörät vuokrattiin Lainappi-sovelluksella, kuten myös yhteiskäyttöiset tavarat. Hiilineutraaleja tekoja-ohjelma tuki yhteistyökumppaneita viestinnässä ja markkinoinnissa sekä teki tiivistä yhteistyötä yritysten kanssa.

Mitä opimme:

- Kokeilu herätti paljon kiinnostusta ja saatu palaute oli hyvin positiivista. Syksyn 2024 ja kevään 2025 tapahtumissa (esim. Vuores-päivä) havaittiin, että palvelu tunnettiin hyvin alueella, mutta ei välttämättä vielä konkretisoitunut kokeiluksi.
- Tilalla järjestetty tempauksia ja tapahtumia, joilla saatiin palvelulle näkyvyyttä.
- Haluttiin mahdollistaa vuokraus myös talviaikaan, pyöriin alle nastarenkaat. Ennakkoon oli tiedossa, ei kovin kiinnostavaa -> piti paikkansa. Keväällä taas vilkastui.
- Yhteistyö onnistui toimijan (Willari) kanssa erittäin hyvin.
- Ihmiset saattoivat hieman arkailla itsepalvelua, mutta hyvät ohjeet ja Willarin asiakaspalvelu saivat kiitosta.

Kenen kanssa: Willari Oy, Lainappi Oy + markkinoinnissa etenkin Vuores Palvelu. Tutkimusyhteistyötä tavarapyöristä Tampereen yliopiston kanssa vuonna 2025.

Yleiset opit jakamistalouden kokeilusta 1/2

Käyttömäärät ja hyödyt yrityksille:

- Tunnettuudesta huolimatta käyttömäärät edullisella hinnalla jäivät melko alhaisiksi, toiminta ei ole yritykselle kannattavaa, jos käyttö jää alhaiseksi.
- Kokeilun hyödyt yrityksille yleisesti: Uudet käyttäjät/asiakkaat, palveluiden kehitys ja testaaminen, uudet yhteistyökumppanit ja näkyvyys.
- Tavoitteena oli, että yritykset jatkaisivat toimintaa markkinaehtoisesti alueilla kokeilun päätyttyä. Lainappi jatkaa tavaroiden vuokrausta itsepalvelulaatikoista useissa sijainneissa ja kehittää vertaisvuokrausta. Willari vuokraa pyöriä liiketilastaan Kalevassa muun liiketoiminnan ohessa. Lootabikes ei jatka tavarapyörien vuokraustoimintaa kokeilun jälkeen, mutta kiinnostunut kokeiluista esim. taloyhtiöiden kanssa.

Vaikutukset asukkaiden kulutus- ja liikkumistottumuksiin:

- Syksyllä 2025 toteutetun Hiilineutraaleja tekoja seurantasevityksen perusteella tavaroiden vuokraus- tai yhteiskäyttöpalveluita käyttävien asukkaiden osuus nousi Tesomalla ja Vuoreksessa kokeilun aikana. Samalla näiden palveluiden käyttöä harkitsevien osuus laski eli kokeilu toi alueilla kaivattuja palveluita. Leinola-Vehmaisissa tavaroiden vuokraus- ja yhteiskäyttöpalveluita käyttävien ja harkitsevien osuudet laskivat. Kokeilun perusteella vuokraus- ja yhteiskäyttöpalvelut hyvillä sijainneilla ja edullisella hintatasolla voivat madaltaa kynnystä niiden käyttämiseen.
- Tavarapyörien kokeilijoista suurin osa ei ollut aiemmin kokeillut tavarapyörää tai sähköpyörää. Kokeilu todennäköisesti herätti pohdintaa vaihtoehtoisista liikkumistavoista. Tavarapyörillä voi olla potentiaalia korvata auton käyttöä tietyissä tilanteissa ja yhteisenä kulkuneuvona esim. taloyhtiöissä. Syksyn 2025 selvityksen perusteella kohdealueiden asukkaista noin 30 % käyttää tai voisi käyttää tavarapyörää lasten tai tavaroiden kuljettamiseen. Tesomalla oli enemmän kiinnostuneita käyttäjiä kuin Vuoreksessa.

Yleiset opit jakamistalouden kokeilusta 2/2

Haasteita ja mahdollisuuksia

- Jakamistalouden palveluiden tunnettavuus tai kiinnostavuus ei välttämättä johda niiden käyttöön.
 - Kokeilun kautta ei kuitenkaan syntynyt tietoa siitä, miksi osa asukkaista ei kokeillut palveluita.
 - Palveluiden keskeinen sijainti ja maksuttomat kokeilut voivat madaltavat kuitenkin kynnystä kokeilla palveluita.
- Kaupungin viestinnällä ja markkinoinnilla oli tärkeä rooli palveluiden tunnettavuuden ja luottamuksen rakentamisessa. Kaupungin kanavat tavoittivat laajasti asukkaita ja aihe kiinnosti mediaa.
- Haasteita jakamistalouden palveluiden yleistymiselle ovat edelleen esimerkiksi
 - kannattavan liiketoimintamallin löytäminen
 - kuluttajien maksuhalukkuus
 - omistamisen kulttuuri
 - luottamuksen rakentaminen.
 - Yhteiskäyttöisten tavarapyörien osalta haasteina ovat myös niiden korkea hinta, säilytys ja huolto.
- Kaupunki voi jatkossakin edistää jakamistaloutta
 - tarjoamalla toimijoiden käyttöön tiloja ja markkinointikanavia
 - huomioimalla jakamistalouden hankinnoissaan
 - Yhteiskäyttöisten (tavara)pyörien edistämiseksi infrastruktuurin, kuten turvallisen pyöräpysäköinnin, kehittäminen ja erilaiset kokeiluhankkeet ovat tärkeitä.

Energia ja asuminen

Sähköautojen latausmahdollisuuksien kehittäminen taloyhtiöiden kanssa Vuoreksessa

Mitä: Vuoreksen alueella toteutettiin pilotti vuosina 2024-2025, jonka tavoitteena oli luoda taloyhtiöille paremmat edellytykset investoida sähköautojen latauspisteisiin ja mahdollistaa sähköautojen lataamista taloyhtiössä. Vertaisoppiminen ja tiedonvälitys olivat tavoitteena.

Kenelle: Vuoreksen alueen taloyhtiöt

Toteutus: Pilottiin oli avoin haku, markkinoitiin Vuores Palvelun kautta kaikille ja kerrottiin myös taloyhtiöiden brunssilla mahdollisuudesta. Valittiin lopulta 11 erilaista taloyhtiötä, jotka saivat maksuttoman alkukartoituksen. Alkukartoituksen tavoitteena oli löytää erilaisia tapoja, joilla juuri ko. taloyhtiö voisi päästä eteenpäin latauspisteiden hankinnassa. Taloyhtiöt sitoutuivat jakamaan oppimaansa muille. Tuotettiin tietoa (case-kortit) neuvoo.fi-sivustolle ja järjestettiin tilaisuuksia alueella.

Syksyllä 2025 tehtiin seurantakysely ja vuoden 2026 alussa julkaistaan artikkeli pilotista.

Kenen kanssa: Vuores Palvelu Oy, Ekokumppanit energianeuvonta, alueiden taloyhtiöt, tarvekartoitukset toteutti Planmax (jatkossa myös Kiinteistöliitto).

Mitä opimme:

Taloyhtiöt ovat hyvin erilaisissa tilanteissa. Latausmahdollisuuksien lisääminen ei ole aina yksinkertaista. Teknisen kartoituksen lisäksi tarve on tiedolla etenkin päätökselle vientiin liittyvissä asioissa. Toimenpiteen jatkaminen ja tiedon lisääminen taloyhtiöille on jatkossakin tärkeää.

Omatoimimittauksia (mittalaitesalkkukokeilu) Leinola- Vehmaisissa

Mitä: Asukasyhdistysten omaehtoiseen kiinteistöjen energiatehokkuuden mittaamiseen jaettiin mittalaitesalkku vuoden 2025 alussa, jota omakotiyhdistys välitti kaikille kiinnostuneille kiinteistönomistajille. Jokainen talo on omintakeinen, erityispiirteet löytyvät kiinteistöön tutustumalla. Kannustettiin oppimisiin omasta kiinteistöstä, vertaisoppiminen keskiössä.

Kenelle: Leinolan omakotiyhdistyksen jäsenet, loppuvuodesta 2025 Vehmainen Seuran jäsenet.

Toteutus:

- Idea mittalaitesalkusta tuli omakotiyhdistykseltä.
- Ekokumppanien energia-asiantuntija opasti omakotiyhdistystä.
- Omakotiyhdistys tiedotti jäsenilleen.
- Omaehtoinen mittaus ja tulosten tulkinta.
- Kaikille avoin tilaisuus järjestettiin keväällä 2025 Koilliskeskuksessa, jossa tuloksia käytiin läpi mittaajien kokemusten kautta ("Leinolan energiasalaisuudet"). Samankaltainen tilaisuus järjestettiin loppuvuodesta 2025 Vehmaisissa.
- Työ jatkuu vuonna 2026 osana Ekokumppanien palvelusopimuksen energianeuvonnan sopimusta. Kokeilu laajenee Messukylään.
- Aiheesta julkaistiin artikkeli alkuvuodesta 2026.

Mitä opimme: Omakotiyhdistyksen luomasta ideasta jalostui tärkeä ja kiinnostava kokeilu.

Kenen kanssa: Ekokumppanit, Leinolan omakotiyhdistys, Tampereen Vehmainen Seura.

Energiansäästö- ja energia-illat

Mitä: Ajankohtaista tietoa Tesomalla, Vuoreksessa ja Leino-Vehmaisissa, miten energiakriisissä pystyi vuonna 2023 toimimaan oikein ja pienentämään energiankulutusta. Lisäksi yleistä asiaa kestävästä energiasta syksyllä 2024. Leinola-Vehmainen- alueella yleistä infoa ja mittalaitesalkkukokeilu vuonna 2025. Illat tekivät myös kehitysohjelman näkyväksi kohdealueilla heti ohjelman alkaessa.

Kenelle: Kohdealueiden asukkaille

Toteutus: Kolme asukastilaisuutta yhteistyössä Rane-energianeuvonnan (nykyisin neuvoo.fi) kanssa alkuvuodesta 2023 ja yksi tilaisuus Ekokumppanien kanssa syksyllä 2024. Leinola-Vehmainen- alueella mittalaitteiden lainausta omakotiasujien kesken ja tuloksista vertais- ja neuvontatapahtuma (vuosi 2025).

- Sähkö riittämään kaikille – kotien energiansäästöilta.– myös nauhoitettu striimi
- Mistä vielä pihistäisin? Kerrostaloasujan energiansäästöilta.
- Energiarempkaa ja aurinkovoimaa! Pientalon energiansäästöilta.
- Avoimet pannuhuoneet –ilta.
- Energiailta omakotitalo asukkaille.
- Energiasalaisuudet-tilaisuuksia omakotiasujille ja mittalaitesalkkukokeilun käyttöönotto.

Mitä opimme: Ajankohtaisinkaan aihe ei kokoa isoja joukkoja läsnäolotilaisuuksiin. Yhteistyö eri yhdistysten kanssa (esim. asukas-yhdistykset) on hedelmällistä ja kannattaa panostaa heidän tilaisuuksiinsa ja niiden valmiisiin yleisöihin.

Energiansäästöviikko

Mitä: Valtakunnalliseen energiansäästöviikkoon osallistuminen vuosina 2023-2025. Energiansäästöviikolla vuonna 2025 kaksi kaikille tamperelaisille avointa webinaaria optimaalisesta energian käytöstä.

Kenelle: Kohdealueiden asukkaille ja muille tamperelaisille.

Toteutus: Somekampanja, jossa Kestävä Tampere-kanavilla jaettiin tietoa energiankulutuksesta sekä vinkkejä kestävämpään energian kulutukseen. Energiaviestintää. Tapahtumia kohdealueilla.

Mitä opimme: Vuoden 2025 Ekokumppanien toteuttamissa webinaareissa vähän osallistujia. Markkinointiin ja viestintään panostettava.

Kenen kanssa: Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan yksikkö, Ekokumppanit

Kestävä ruokajärjestelmä

Ruokalaatikkokokeilu

Mitä: Vuonna 2022 alkanut kaksiosainen kokeilu, jossa jaettiin Venner-ruokalaatikoita tamperelaisille perheille. Ruokalaatikat sisälsivät ruokatarvikkeet kotiin tuotuna viikon ajaksi sekä reseptit ja reseptivideot ruokien valmistamiseen. Kokeiluun osallistuivat perheet valittiin perhetyön ammattilaisten toimesta. Ruokalaatikkokokeilun tavoitteena oli opettaa perheitä tekemään terveellistä, edullista ja ravitsevaa kasvisruokaa ja samalla tukea arjen jaksamista. Kokeilu päättyi vuonna 2023.

Kenelle: Perhetyön asiakasperheet

Toteutus: Perheille toimitettiin Venner-ruokalaatikko kuukauden välein yhteensä kolme kertaa. Kotiin toimitettu ruokalaatikko raaka-aineineen ja resepteineen sisälsi aina kaikki tarvittavat ainekset koko viikon pääaterioihin, välipaloja ja hedelmiä sekä oliiviöljyä ja D-vitamiinia. Lisäksi ruokakonsepti sisälsi reseptivideot sekä tietoa edullisesta ravitsevasta ruuasta. Perheet sitoutuvat vastaamaan palautekyselyyn.

Mitä opimme: Ruokalaatikkojen vastaanottajille toteutetun kyselyn mukaan tulokset olivat lupaavia. Melkein kaikki vastaajat kokivat, että ruokalaatikat lisäsivät ymmärrystä edullisesta ja terveellisestä kasvisruoasta vähintään hieman. Noin 65 prosenttia vastaajista arvioi, että osa resepteistä jää elämään perheen arkeen kokeilun jälkeenkin. Yli puolet vastanneista uskoi, että heidän perheensä tulee tulevaisuudessa syömään enemmän kasvisruokaa.

Kenen kanssa: FUSILLI-hanke, Venner Oy, Perhetyö (myöhemmin osa Pirhaa)

Reseptivihot ja puuhakirjat Lasten kulttuurikeskus Rullan näyttelyssä

Mitä: Kannustettiin lapsia ja heidän perheitään kasvien käyttöön ja laittamaan ruokaa ja tutustumaan uusiin raaka-aineisiin yhdessä. Syksy 2023.

Kenelle: Rullan Kasvimaalta kikkareeksi -näyttelyn kävijöille ja erityisesti eskariryhmille (90 ryhmää sai materiaalin). Materiaalia jaettiin myös paikallisissa tapahtumissa, kuten Tesoman puistoruokailussa.

Toteutus: 1700 perhettä sai kasvien käyttöön kannustavan reseptivihkon ja puuhakirjan mukaan kotiin näyttelystä. Materiaali tuotettiin yhdessä Vegemin (Venner Oy:n) kanssa.

Mitä opimme: Hauska materiaali innosti perheitä, yhteistyö Rullan kanssa oli helppoa ja toimivaa.

Kenen kanssa: FUSILLI-hanke ja Lasten kulttuurikeskus Rulla

Vegemi-sovellus varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen

Mitä: Vegemi-ruokakasvatusmenetelmän tuonti viskareille ja eskareille. Menetelmän ytimessä on 3–8-vuotiaille lapsille suunnattu mobiilisovellus, joka innostaa lapsia oppimaan marjojen, vihannesten ja hedelmien terveyshyödyistä sekä lisäämään niitä lautaselle. Vegemi-ruokakasvatusmenetelmässä seikkailee piirroshahmo Vegemi, joka on hyvä vatsabakteeri. Vegemi saa erilaisista kasviksista, hedelmistä ja marjoista supervoimia, jotka perustuvat EU:n hyväksyttyihin terveysväittämiin kasvien hyvinvointivaikutuksista. Käyttöön keväällä 2024.

Kenelle: Tampereen kaupungin eskarit ja viskarit, varhaiskasvatuksen opettajat

Toteutus: Vegemi oli vapaasti hyödynnettävissä eskari- ja viskariryhmissä. Sovelluksen ohella menetelmään kuului varhaiskasvatukseen suunnatut ruokakasvatusmateriaalit. Materiaalit sisälsivät 10 ravitsemusteemaa, ohjeet ruokakasvatushetkien ohjaamiseen, ravitsemustietoa, tarinoita, nokkeluustehtäviä, askartelua, pelejä, leikkejä ja lauluja.

Mitä opimme: Vegemi on vaikuttanut myönteisesti lasten asenteisiin kasviksista ja lisännyt halua ottaa niitä omalle lautaselle.

Kenen kanssa: FUSILLI-hanke, varhaiskasvatus

Perheköksät

Mitä: Järjestettiin kolme kasvipohjaisen kokkaamisen ruokakurssia (3h) eli "Perheköksiä" lapsille ja heidän huoltajilleen Tesoman koulun kotitalousluokassa touko-kesäkuussa 2024. Tavoitteena oli tuoda viestiä, oppia kokkaamaan terveellistä, ravitsevaa ja edullista kasvisruokaa. Sama toistettiin Tesoman koululla vuoden 2025 syyslomalla (3 kurssia).

Kenelle: Kaikille Tesoman seudun lapsiperheille.

Toteutus: Yrittäjä Ruokahetkiä piti tesomalaisille lapsiperheille ilmaisia vegaaniruokakursseja "Perheköksiä" Tesoman koulun kotitalousluokassa. Kurssilla lapset ja heille läheiset aikuiset opettelivat kokkaamaan maistuvaa ja edullista kasvipohjaista ruokaa yhdessä. Lopuksi syötiin yhdessä valmistettu ateria muiden kurssilaisten kanssa.

Mitä opimme:

- Perheköksä sai todella hyvää palautetta ja kiitosta osallistujilta, ja sille toivottiin jatkoa. Moni osallistuja kertoi kokanneensa ja maistaneensa ensimmäistä kertaa esim. tofua ja piti siitä. Perheet aikoivat kokeilla reseptejä myös kotona jatkossa.
- Perheille suunnattuja yhteisiä ruoanlaittokursseja on tarjolla vähän, vaikka ne kiinnostavat.
- Kaupunkikulttuuriyksikkö hyödynsi konseptia ja järjesti talvilomalla 2025 Syömään! – ruokakursseja Kaukajärven ja Etelä-Hervannan kouluilla. Kurssit olivat suunnattuja erityisesti maahan muuttaneille.
- Yhteistyö onnistui toimijan (Ruokahetkiä) kanssa erittäin hyvin. Reseptejä ja toteutusta kehitettiin.

Kenen kanssa: Ruokahetkiä, Tesoman koulu, Tesoman hyvinvointikeskus ja eri järjestöt ja yhdistykset alueella (esim. Wihreä Puu), markkinointia myös vanhempainyhdistysten ja Raholan koulun kanssa. Jatkotoimenpiteet kaupunkikulttuuriyksikkö.

Nuorten välipalakurssit

Mitä: Järjestettiin kolme kasvipohjaisen kokkaamisen välipalakurssia (2h) 3.-6.-luokkalaisille nuorille Vuoreksen koulun kotitalousluokassa toukokuussa 2025. Tavoitteena oli tuoda viestiä kasvipohjaisesta ruuasta sekä oppia kokkaamaan terveellisiä, ravitsevia ja edullisia välipaloja.

Kenelle: Kaikille vuoreslaisille lapsille ja nuorille.

Toteutus: Yrittäjä Ruokahetkiä piti vuoreslaisille lapsille ja nuorille ilmaisia vegaanivälipalakursseja Vuoreksen koulun kotitalousluokassa. Kurssilla nuoret opettelivat kokkaamaan edullisia, terveellisiä ja herkullisia kasvipohjaisia välipaloja yhdessä muiden nuorten kanssa. Lopuksi syötiin valmistetut välipalat yhdessä muiden kurssilaisten kanssa.

Mitä opimme:

- Nuoret antoivat kurssista hyvää palautetta. Ruokaa kehuittiin ja kerrottiin, että kurssille osallistuminen oli tosi kivaa. Moni kertoi kokeilevansa reseptejä myös kotona jatkossa.
- Markkinointi Vuoreksen nuorisokeskuksen kautta ei ollut riittävää, tarvitaan laajemmin viestintää.

Kenen kanssa: Ruokahetkiä, Vuoreksen nuorisokeskus, Vuoreksen koulu, markkinointia myös vanhempainyhdistykselle sekä alueen muille toimijoille.

Kaupunkiviljely ja yhteisöviljelmät

Mitä: Kaupunkiviljelyn edistämistä uusia mahdollisuuksia luomalla ja kokeilemalla. Kaupungin tarjoamat viljelypalstat (hallinnoi 4H Tampere) todella kysyttyjä, tavoite löytää uusia tapoja viljelylle ja kehittää erityisesti yhteisöllistä viljelyä.

Kenelle: Kohdealueiden asukkaille ja kaikille tamperelaisille.

Toimenpiteitä:

- Laattikkoviljelykokeilu Vuoreksen asukasyhdistyksen kanssa 2023, jatkui edelleen vuonna 2025.
- Säännöllistä viljelyneuvontaa Pop up Kestävyystralolla keväällä 2023 4H:n toteuttamana.
- Tuettiin kolmen yhteisön (Martat, Kurpitsaliike) yhteistä projektia, jossa järjestettiin 10 kerran kaupunkiviljelykurssi ja yhteisöviljelmän perustaminen Koukkuniemen asumisyksikön pihaan.
- Kehitettiin kesällä 2024 yhteistyössä Tesoma-seura ry:n kanssa Vanamonpuiston yhteisöviljelypalsta Tesomalla. Maa-alue aiemmin ollut kaupungin viljelypalsta, yhdistys halusi kehittää yhteisöviljelmää. Kehitysohjelma ja Fusillin harjoittelija tekemässä käytännön työtä ja pohtimassa toimintamallia. Työ jatkui ja palsta tuotti ensimmäistä satoaan kesällä 2025.

Mitä opimme:

- Yhteistyö eri toimijoiden kanssa oli hyvin hedelmällistä. Pienillä ja kustannustehokkailla menetelmillä voidaan saada aikaan hyvin suuria vaikutuksia.
- Yhteisöviljelämä luo yhteisöllisyyttä: Tesomalla syntyi aivan uusi yhteisö Vanajanpuiston ympärille.

Kenen kanssa: FUSILLI-hanke, Viheralueet ja hulevedet yksikkö, Vuoreksen asukasyhdistys, Vuores Palvelu Oy, Kurpitsatalo, Martat, Tesoma-seura ry, Operaatio Pirkanmaa, Blok garden

Kasviproteiinipäivät Tesomalla

Mitä: Kasviproteiinipäivä Tesoman hyvinvointikeskuksessa kesäkuussa 2024. Kesäkuussa 2025 järjestettiin senioreille kasviproteiinit, terveys ja ilmasto-tilaisuus Tesoman hyvinvointikeskuksella. Tilaisuudessa luentoja kasvipohjaisesta ruuasta, kasviproteiinirastirata sekä yhteinen ruokailu Yhteisökahvila OmaNaapurissa tilaisuuden päätteeksi. Tilaisuus järjestettiin yhdessä Pirkanmaan Sydänyhdistyksen sekä Nääsville ry:n kanssa.

Kenelle: Vuonna 2024 Tesoman asukkaille ja kaikille tamperelaisille. Vuonna 2025 Tesoman alueen yli 65-vuotiaille senioreille.

Toteutus (vuonna 2024):

- Demos Helsingin Like a Pro -hankkeen kanssa yhteistyössä toteutettu työpaja kasviproteiinien käytön lisäämisen hyväksyttävyydestä (n. 20 osallistujaa). OmaNaapurissa pystyi myös ilmoittautumaan työpajaan. Demos Helsingin haastattelut Westerin kauppakeskuksessa.
- Kesän makkaroiden maistatus oli suunnitelmassa, mutta yhteistyökumppani (Vegem) joutui perumaan samana päivänä
- Tesoman kirjasto järjesti kirjanäyttelyn, esillä kasvisruokavalioon ja kasviproteiineihin liittyvää kirjallisuutta.
- Ravitsemusneuvontaa erityisesti kasviproteiineista Nääsville ry:n toimesta.
- Kehitysohjelman ja FUSILLIN pisteellä onnenpyörä, josta pystyi pyöräyttämään itselleen maistuvan kasvisruokareseptin. Houkuteltiin ihmisiä vastaamaan FUSILLIN kyselyyn.
- Vierailu MLL:n perhekerhossa kestävä elämä- ja kasviproteiiniteemalla. Lapset ja aikuiset istuttivat itselleen herneenversoja ja keskusteltiin kestävästä elämästä onnenpyörän ja kysymysten avulla.
- OmaNaapurissa kasviruokaa lounaaksi.

Mitä opimme: Ihmiset olivat kiinnostuneita teemasta ja aihe herätti keskustelua. Vegemin maistatus peruuntui samana päivänä (2024), mikä oli harmi, sillä ihmiset odottivat innokkaasti pääsevänsä maistamaan erilaisia kasviproteiineista tehtyjä makkaroitaa yms.

Kenen kanssa: Tesoman hyvinvointikeskuksen ja Westerin toimijat (Tampereen Setlementti OmaNaapuri, Tesoman kirjasto, Westerin K-supermarket, MLL). Nääsville ry, Demos Helsinki ja Ekokumppanit.

Senioreiden kasvipohjaisen ruuan työpajat Tesomalla ja Lentävänniemessä

Mitä: Senioreiden kasvipohjaisen ruuan työpajat Tesomalla ja Lentävänniemessä (2h) marraskuussa 2025.

Kenelle: Tesoman ja Lentävänniemen sekä niiden lähialueiden kaikille yli 65-vuotiaille senioreille.

Toteutus: Ruokahetkiä-yrittäjän kanssa toteutettiin kaksi senioreiden kasvipohjaisen ruuan työpajaa. Työpajassa seniorit oppivat terveellisestä ja edullisesta kasvipohjaisesta ruuasta ja kasviproteiineista sekä uusista ruokasuosituksista. Työpajassa päästiin myös itse valmistamaan yhdessä muiden kanssa kasvipohjaisia ruokia ja lopuksi nautittiin ruokia kera kahvin ja teen. Tilaisuus järjestettiin Tesomalla Wihreän Puun tiloissa ja Lentävänniemessä Kansalaistalo Mansikkapaikassa.

Mitä opimme: Seniorit olivat innostuneita ja oppivat todella mielellään uusista ravintosuosituksista sekä kasviproteiineista. Työpajoissa oli vilkasta keskustelua ja osa maistoi ensimmäistä kertaa mm. tofua (ja piti siitä!). Myös yhteistyökumppanit pitivät työpajoja todella onnistuneina.

Kenen kanssa: Wihreä Puu (Setlementti Tampere), Kansalaistalo Mansikkapaikka ry ja Ruokahetkiä. Työpajoja mainostettiin alueiden eri toimijoille (esim. hyvinvointikeskus, seurakunta, lähitori, yhdistykset).

Kestävä liikkuminen

Aktiiviset päiväkotimatkat: kestävän liikkumisen edistäminen lapsiperheissä (seikkailukartat, pihapäivät ja käsikirja)

Mitä: Kestävät ja aktiiviset päiväkotimatkat lapsiperheissä sekä kestävään liikkumiseen kannustaminen lihasvoimin kohdealueilla. Syksyllä 2024 Lentävänniemi-Niemenranta-Lielahdi -alueella (3 yksikköä) ja keväällä 2025 Leinola-Vehmainen alueella (4 yksikköä). Omatoimiset pihapäivät Tesomalla (5 yksikköä) syksyllä 2025. Syksyllä 2025 valmistui myös kestävän liikkumisen seikkailukarttakäsikirja.

Kenelle: Lentävänniemessä, Lielahdessa ja Niemenrannassa asuvat varhaiskasvatus- ja eskari-ikäiset lapset ja heidän perheensä. Karttoja jaettiin kaikille varhaiskasvatuksen piirissä oleville lapsille, yhteensä noin 700 lapselle alueella. Seikkailukarttaprosessi toistettiin keväällä 2025 Leinola-Vehmainen-alueelle ja kartta jaettiin noin 1200 lapselle alueella. Vuonna 2025 lapsia haluttiin osallistaa mukaan prosessiin enemmän ja neljän eri päiväkodin lapsiryhmälle järjestettiin kokemuskävelyt, joilla lapset pääsivät testaamaan kartan tehtäviä ja nostamaan vielä itselleen tärkeitä paikkoja ja havaintoja lähiympäristöstään.

Toteutus:

- Yhteiskehittämisen (lapset, huoltajat, varhaiskasvatuksen henkilöstö, kehitysohjelma, muotoilutoimisto ja markkinointitoimisto) pohjalta syntyneet kestävään liikkumiseen kannustavat seikkailukartat päiväkotien lähiympäristöstä. Kartalla on lasten, perheiden ja varhaiskasvatuksen henkilöstön suosikkipaikat, turvalliset pyörä- ja kävelyreitit sekä suosikkipaikkoihin sidotut liikunnalliset tehtävät, joita voi tehdä yhdessä huoltajan kanssa.
- Kestävään liikkumiseen kannustavat Pihapäivät eri varhaiskasvatusyksiköissä. Ohjelmassa oli mm. sähköavusteisten tavarajen ja kuormapyörien testausta yhteistyökumppani Lootabikesin kanssa (tämä oli lasten mielestä hitti!), kestävän liikkumisen kysely huoltajille, liikunnallista tekemistä (mm. valokuvasuunnistus), pyöräpesula, kasvisbaari sekä kestävän liikkumisen tietoutta.
- Huoltajille toteutetun kyselyn pohjalta jatkotoimenpiteet vuonna 2025 (esim. retkieväiden jakaminen päiväkotipäivän päätteeksi, jotta perheet voivat lähteä seikkailemaan päiväkotijälkeen) Lentävänniemi-Niemenranta-alueelle sekä Orimuksen päiväkodilla Leinolassa.
- Syksyllä 2025 valmistui seikkailukarttakäsikirja, jonka avulla jokainen tamperelainen ja suomalainen päiväkoti tai koulu voi tehdä itse seikkailukartan omasta lähiympäristöstään. Käsikirjan käyttöön otosta järjestettiin koulutustilaisuuksia (kaikille avoin webinaari ja työpaja Tampereen kaupungin varhaiskasvattajille) syksyllä 2025. Lisäksi kehitysohjelma esitteli käsikirjaa lukuisissa eri tilaisuuksissa, kuten valtakunnallisen Liikkuva varhaiskasvatus-verkoston tapaamisessa Varalan urheiluopistolla sekä Ylöjärven varhaiskasvattajille. Vuonna 2026 esiteltävä Liikkuen läpi elämän-seminaarissa sekä Ulos-Ut-Out tapahtumassa.
- Tesoman alueelle vielä syksyn 2025 tuuppaustoimenpiteenä koordinoitiin päiväkodeille (5) omatoimiset pihapäivät, joissa oli mm. tavarapyöräkokeilua ja pyörien pikahuoltoa.

Mitä opimme: Seikkailukartta ja muut toimenpiteet (esim. pihapäivät) saivat runsaasti kiitosta sekä varhaiskasvatuksesta että perheiltä ja se herätti paljon kiinnostusta. Käsikirja herättänyt kiinnostusta myös valtakunnallisesti sekä Kv-yhteistyökumppaneissa.

Kenen kanssa: varhaiskasvatus ja esiopetus, päiväkodit, liikennejärjestelmän suunnittelu

Käsikirja: [Kestävä liikkuminen - Lupa liikkua lupa harrastaa](#)

Kestävän liikkumisen edistäminen perusopetuksessa: aktiiviset ja turvalliset koulumatkat

Mitä: Aktiivisiin koulumatkoihin kannustaminen tuuppauksen keinoin yhteistyössä perusopetuksen ja Turun yliopiston kanssa syksyllä 2023.

Kenelle: Perusopetusikäiset tamperelaiset lapset ja nuoret kolmella eri pilottikoululla (Raholan, Tesoman ja Leinolan koulut).

Toteutus: Kannustetaan perusopetusikäisiä lapsia ja nuoria liikkumaan pyörällä tai kävellen koulumatkat kouluille sijoitetun palautelaitteen, vanhemmille lähetetyn Wilma-viestin sekä koululaisten pyörähuoltopajojen avulla. Tehtiin liikennemittauksia mukana olevilla kouluilla sekä kontrollikouluilla ennen ja jälkeen tuuppaustoimenpiteiden.

Mitä opimme:

- Kouluilla tehdään jo valtavasti liittyen pyöräilyyn kannustamiseksi.
- Teknisen työn opettajien kiltä innostui ja hankittiin vielä kouluille pyöräankorjaussettejä. Perusopetus jatkoi tämän toimenpiteen edistämistä.
- Liikennemittauksista ei voinut tehdä suoria johtopäätöksiä, oliko vaikutusta (lisääntykö pyöräily), sillä sään merkitys oli niin suuri.

Kenen kanssa: Perusopetus, Turun yliopiston Ilmastotuuppaus-hanke ja liikennejärjestelmän suunnittelu.

Pyöräseikkailukartat

Mitä: Pyöräseikkailukartat neljälle kehitysohjelman kohdealueelle. Alueen asukkaiden kannustaminen tutustumaan omaan lähiympäristöön pyörällä tai kävellen. Ensimmäinen kartta Lielähti-päiville toukokuussa 2024, loput valmiiksi liikkujan viikolle 9/24. Karttoja päivitettiin ja painettiin lisää vuonna 2025. Jakelu tapahtumissa ja yhteistyökumppaneiden kautta.

Kenelle: Kohdealueiden asukkaat ja muut tamperelaiset.

Toteutus: Tampereen seudun polkupyöräilijät ry toteutti yhteensä 4 erilaista karttaa. Yhteistyötä tehtiin myös alueiden kirjastojen ja muiden toimijoiden (esim. yhdistykset, uimahalli, nuorisopalvelut, ev.lut.seurakunta). Kartan avulla asukas voi tutustua omaan lähiympäristöönsä lihasvoimin. Kartassa on kysymyksiä ja havainnoimalla ympäristöä voi löytää vastaukset kysymyksiin. Löydettyään vastaukset, asukas voi palauttaa kartan lähimpään kirjastoon ja saada palkinnoksi heijastavat pyöränpinnat.

Mitä opimme: Pienetkin keinot voivat olla merkityksellisiä. Asukkaat ja yhteistyökumppanit antoivat kartoista hyvää palautetta.

Kenen kanssa: Tampereen seudun polkupyöräilijät ry (Tapo), viestintäyhteistyötä myös liikuntapalveluiden kanssa. Karttojen jakelussa tehtiin laajaa yhteistyötä kohdealueiden yhdistysten ja kirjastojen kanssa.

Ratikkaretki

Mitä: Järjestettiin tammikuussa 2025 uuden ratikkalinjan käyttöönoton myötä ratikkaretki (2h) senioreille yhteistyössä kansalaistalo Mansikkapaikan kanssa. Tarkoituksena oli tarjota tietoa uudesta Lentävänniemen ratikasta sekä keskustella muutenkin kestävästä liikkumisesta.

Kenelle: Lentävänniemi-Niemenranta-alueella asuvat seniorit.

Toteutus: Kutsuttiin kansalaistalo Mansikkapaikan senioreiden Juttutupa -toiminnan kävijät tutustumaan uuteen ratikkalinjaan. Matkalle lähdettiin Lentävänniemestä ja suunnattiin Amurin Helmeen pullakahveille. Matkalla ja Amurin Helmessä keskusteltiin uudesta ratikasta, aikatauluista, linjamuutoksista ja kestävästä liikkumisesta yleisesti. Mukana Amurin Helmessä vastaamassa kysymyksiin oli myös Nyssen asiakkuuspäällikkö.

Kenen kanssa: Kansalaistalo Mansikkapaikka ja Nysse.

Mitä opimme: Tapahtuma herätti runsaasti kiinnostusta ja sai paljon positiivista palautetta. Uuden ratikan tulo herätti myös huolta asukkaissa, joten tapahtumassa osallistujille annettiin tilaa kysymyksille, mutta myös huolelle.

Ympäri vuotiseen pyöräilyyn kannustaminen

Mitä: Kannustettiin tamperelaisia jatkamaan pyöräilyä ympäri vuoden yhteistyössä liikenteen suunnittelun kanssa marraskuussa 2023 ja 2024. Vuonna 2024 osallistuttiin Pyöräliiton Pyöräilytalvi-kampanjaan.

Kenelle: Kohdealueiden asukkaille ja kaikille tamperelaisille.

Toteutus:

- Viestintäkampanja (luotiin Pyöräilytalvi-sivusto, kokeiltiin lyhtypylväsmarkkinointia, somevideot eri motivaatioista, viestintä eri Tampereen kaupungin some-kanavissa, leikkimielinen "millainen talvipyöräilijä olet?"-testi natiiviartikkelina Aamulehdessä, TampereFinland-sovelluksen kysely).
- Järjestettiin talvirenkaiden vaihtotempauksia, taidepyöräretki sekä pyörien pikahuoltoa erilaisissa tapahtumissa kohdealueilla yhteistyökumppaneidemme kanssa 2023 ja 2024. Jaettiin myös heijastimia ja pyörän takavaloja.

Mitä opimme: Talvipyöräilyssä on paljon potentiaalia. Ihmiset kaipaavat lisää tukea ja tietoa talvipyöräilystä. Lisun talvipyöräilyagentti -toiminta on herättänyt paljon kiinnostusta ja koetaan hyvin tärkeäksi talvipyöräilijöiden keskuudessa.

Kenen kanssa: Liikennejärjestelmän suunnittelu, suhdetoiminta- ja markkinointi, Tampereen seudun polkupyöräilijät ry, Pyöräliitto, konserniviestintä

Maksuton joukkoliikennelippu

Mitä: Postitettiin kahdelle HNT-kohdealueelle (Haukiluoma-Ikurin ja Lentävänniemen postinumeroalueet) auton omistaville tamperelaisille maksuttomat joukkoliikenneliput yhteistyössä liikennejärjestelmän suunnittelun ja joukkoliikenteen kanssa. Hyödynnettiin Nyssen tapahtumalippua. Sama toistettiin syksyllä 2025 Liikkujan viikolla Leinola-Vehmainen-alueelle, jossa kohderyhmänä oli kahden auton taloudet.

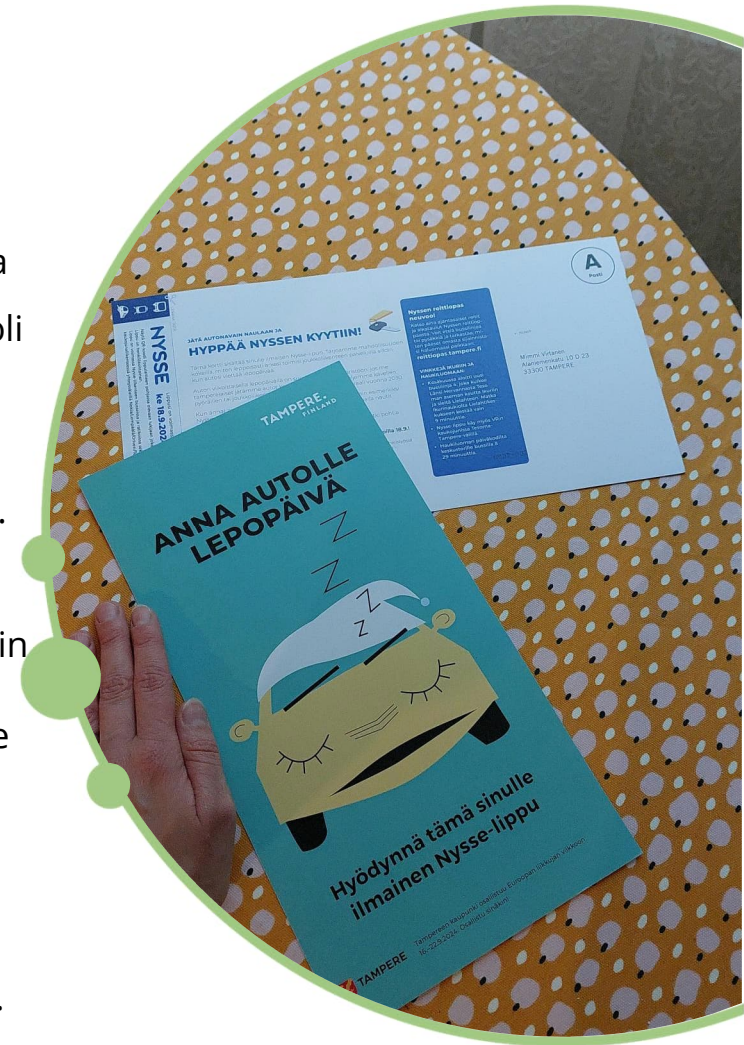
Kenelle: Auton omistavat kohdealueilla asuvat tamperelaiset. Pois jätettiin vaihtoehtoiset käyttövoimat.

Toteutus: Suoramarkkinointina joukkoliikenneliput koteihin, yhteensä n. 2500 kpl. Ajoitettiin Liikkujan viikolle, yhteinen ilme. Tavoite oli saada kokeilemaan joukkoliikennettä maksuttoman lipun avulla ja näin tutustuttaa joukkoliikenteen palveluiden pariin (huomataan helppous). Personoitiin informaatiota juuri kyseiselle alueelle (esim. bussilinjat, matkustusajat yleisillä väleillä). Vaati Traficomin luvan.

Kenen kanssa: Liikennejärjestelmän suunnittelu (Canemure-hanke 2024) ja Nysse

Mitä opimme:

- Alle 10% lipun saaneista hyödynsi lippua, mutta tähän voi olla useita syitä.
- Tärkeimpänä oppina: väärinkäyttöä esiintynyt -> potentiaalinen tapa kannustaa eri ryhmiä myös jatkossa.
- Yhteinen ilme Liikkujan viikon 2024 viestintäkampanjan kanssa tuki kampanjaa.

Luonnon monimuotoisuus ja luontosuhde

Teemoitetut luontoretket kohdealueilla

Mitä: Maksuttomia luontoretkiä kohdealueilla. Luontosuhteen kehittäminen ja sitä kautta lähiluonnon vaalimiseen ja sen suojeluun kannustaminen.

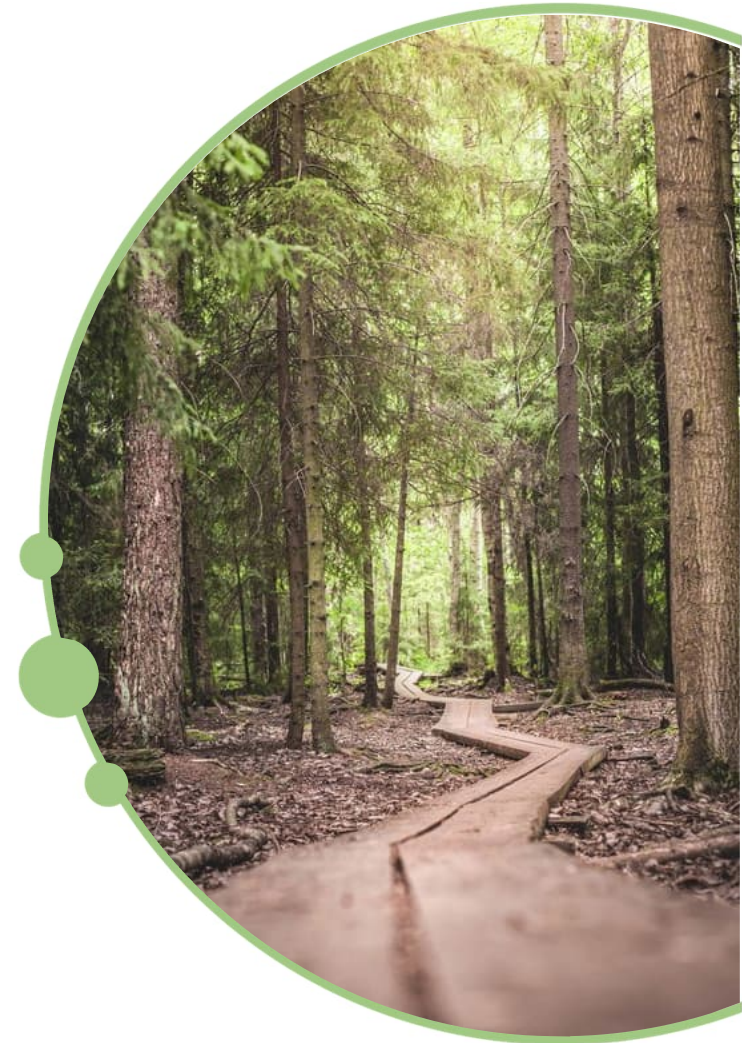
Kenelle: Kohdealueiden asukkaat ja muut tamperelaiset.

Toteutus: Luontoretkiä eri teemoilla kohdealueilla (esim. villiyrtit, mielenhyvinvointi) ammattitaitoisten oppaiden avulla osana kaupungin järjestämien luontoretkien sarjaa. Vuonna 2025 entistä vahvempi lumopainotus.

Mitä opimme:

- Erityisesti ruokaan liittyvät retket sekä lastenretket kiinnostavat: vuonna 2025 kaikki villiyrtti- ja sieniretket tulivat täyteen parissa viikossa.
- Myös englanninkieliset retket tulivat vuonna 2025 heti täyteen ja kiinnostivat laajasti.

Kenen kanssa: Ympäristönsuojeluyksikkö, luontoretkien vetäjät (mm. Ninjosanto), FUSILLI-hanke.

Luontofoorumi-viikko oheistapahtumineen

Mitä: Kaupunkien Luontofoorumi 11.9.2024. Haluttiin tarjota kaikille tamperelaisille osallistumismahdollisuuksia ja samalla esitellä lumo-työtä ja Tampereen luontoa.

Kenelle: Kaikki tamperelaiset ja Luontofoorumi-vieraat.

Toteutus: Luontofoorumi-viikon tapahtumien osalta tehtiin yhteistyötä esimerkiksi yhdistysten, seurakunnan sekä Tampereen kaupungin eri yksiköiden kanssa. Luontofoorumi -viikolla tamperelaisille tarjottiin ilmaisia kaupunkiluontotapahtumia, kuten esimerkiksi tutustuminen hautausmaahan luonnon monimuotoisuuden näkökulmasta, tutustuminen Finlaysonin tehdaspuutarhaan sekä tutustuminen kaupunkiruuuan viljelyyn, lasten ja aikuisten metsäkylpy sekä retki Kintulammen luonnonsuojelualueelle. Yhteistyökumppanit järjestivät ja ideoivat tapahtumat itse, kehitysohjelma koordinoi.

Mitä opimme: Yhteistyö eri sidosryhmien kanssa oli merkityksellistä ja tapahtumille oli kiinnostusta ja kysyntää. Kaupunkiluontotapahtumia olisi tärkeää järjestää myös jatkossa yhdessä eri toimijoiden kanssa. Tapahtumia tulee olla myös jatkossa englanninkielellä (vuonna 2024 oli 2).

Lisätiedot: Tapahtumat-Excel (ajankohdat, paikat, teemat, osallistujamäärät)

Kenen kanssa: ILY, ympäristön suojele, kaupunkisuunnittelu, Helsingin yliopisto, Tampereen ev.lut.seurakunnat, Ekokumppanit, FUSILLI-hanke, Blokgården, perusopetus (mm. Luontokoulu Korento), Ninjosanto, Villivyöhyke ry, Tampereen yliopisto, Omatarhuri Oy.

Yhteistyö taloyhtiöiden kanssa ja taloyhtiöiden roolin vahvistaminen

Mitä: Ilmastotyötä- ja luonnonmonimuotoisuutta edistäviä tekoja tamperelaisille taloyhtiöille.

Kenelle: Kohdealueiden taloyhtiöt ja yksityiset pihat sekä kaikki tamperelaiset taloyhtiöt.

Toteutus:

- Valtakunnalliset Isännöintipäivät syyskuussa 2024 Tampereen Messu- ja Urheilu-keskuksessa. Yhteisstandi Tampereen Veden, Tampereen Veran, Tampereen Energian ja Ekokumppaneiden kanssa. Hiililineutraaleja tekoja -kehitysohjelman/Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan yksikön teemana luonnonmonimuotoisuuden edistäminen ja ilmastoteot taloyhtiöissä.
- Pirkanmaan Taloyhtiöpäivät Tampere -talossa lokakuussa 2024. Yhteisstandi Tampereen kaupungin liikenteen suunnittelun kanssa: pyöräpysäköinnin ratkaisut taloyhtiöissä. Myös ilmasto- ja luonnonmonimuotoisuusteko-asiain sekä energianeuvontaa. Taloyhtiöaktiivisiin kannustaminen. Osallistuttiin Taloyhtiöpäivään myös vuonna 2025. Teemana vuonna 2025 oli taloyhtiöiden LUMO-teot ja erityisesti keväällä 2025 tehty Luontoa pihaille! -opas. Vuonna 2025 mukana oli myös pyöräpysäköinnin klinikka.
- Taloyhtiöille jaettavan luonnon monimuotoisuutta edistävän sekä ilmastotekoihin kannustavan materiaalin kokoamista ja toteuttamista.
- Taloyhtiöaktiivisuus on nyt in -muutosviestikampanja, kohderyhmänä taloyhtiöissä asuvat. Tampereen ilmasto- ja luonto-oppaaseen oma osio taloyhtiöille keväällä 2025.

Kenen kanssa: ILY, Lisu, Ekokumppanit, Tampereen Vesi, Tampereen Vera, Tampereen Energia, Isännöintiliitto, Pirkanmaan Kiinteistöliitto.

Mitä opimme: Isännöijät haastava kohderyhmä. Suorat kontaktit taloyhtiöiden aktiivien kanssa todella merkityksellisiä ja hedelmällisiä. Pirkanmaan Taloyhtiöpäivä on todella hyvä ja tärkeä paikka tavata tamperelaisia taloyhtiöasujia.

Pölyttäjäbongaus

Mitä: Kannustettiin tamperelaisia bongaamaan pölyttäjiä puolen tunnin ajan sekä kirjaamaan havainnoimansa pölyttäjät luonnonhavainnointisovellus INaturalistiin. Tapahtuman tavoitteena oli jakaa tietoa luonnon monimuotoisuudesta, sen edistämisestä sekä luonnon monimuotoisuudelle elintärkeitä pölyttäjistä.

Kenelle: Vuoreksen ja Vehmaisten alueiden kaiken ikäisille asukkaille.

Toteutus:

Järjestettiin kesäkuussa 2024 ja 2025 kolme kansalaistieteen pölyttäjäbongaus-tapahtumaa Vuoreksessa ja Vehmaisissa.

Tapahtuman kesto oli kolme tuntia ja paikalle pystyi saapumaan oman aikataulun mukaan. Ei ennakkoilmoittautumista.

Puolen tunnin bongauksesta sai palkkioksi jäätelön. Bongaaajille annettiin lipuke, jolla pystyi lunastamaan lähikaupasta itselleen ennalta sovitun jäätelön.

Kenen kanssa: tapahtumia markkinointiin paikallisten toimijoiden ja maksullisen somemainonnan kautta. Lisäksi tapahtumasta oli ilmoitus tapahtumakalenterissa. Paikalliset lähikaupat yhteistyössä jäätelöiden suhteen (jäätelöiden lunastaminen onnistui lipukkeilla ja laskutus hoitui jälkikäteen).

Mitä opimme: Tapahtuma sai todella hyvää palautetta osallistujilta. Maksulliset somemainokset toivat paljon ihmisiä paikalle vuonna 2025.

Viestintä ja kohtaaminen kestävän elämän teemassa

Tapahtumat kohdealueilla

Mitä: Osallistuttu eri toimijoiden (esim. yhdistykset, järjestöt, Tampereen kaupunki) järjestämiin tapahtumiin kehitysohjelman kohdealueilla. Lisäksi järjestettiin omia tapahtumia kohdealueilla. Teemoina laajasti erilaiset kestävän elämän eri osa-alueet.

Kenelle: Kohdealueiden asukkaat ja muut tamperelaiset.

Toteutus: hyvin moninaisia toteutuksia, ohjelman aikana yli 160 tapahtumaa ja osallistumista. Parhaat sisäänheittotuotteet ilmainen polkupyörien pikahuolto (kannustaa saapumaan pyörällä), tavarapyöräkokeilu sekä eri tarkoituksiin muotoutuva onnenpyörä.

Mitä opimme:

- Kohtaaminen ja keskustelu kestävästä arjesta on todella tärkeää. Tarjosi mahdollisuuden viedä henkilökohtaiselle tasolle keskustelun, samalla kartutettiin asukasymmärrystä.
- Vastaanotto oli käytännössä pelkästään positiivista alueille. Kiiteltä sekä teeman esillä pitämisestä että kaupungin jalkautumisesta lähelle ihmisiä.
- Löydettiin uusia tapoja toimia ja luotiin uutta paikallisten yhteisöjen kanssa.

Kenen kanssa: Lukuisia eri yhdistyksiä, yhteisöjä ja toimijoita Tampereella sekä erityisesti kohdealueilla.

Pop up Kestävyystalo

Mitä: Tampereen kaupungin ilmasto- ja ympäristötyötä tekevät ihmiset pistivät pop up -konttorin pystyyn nuorten kulttuurikeskus Monitoimitalo 13:n kolmanteen kerrokseen huhti-toukokuuksi 2023. Kyseessä oli kokeilu, jonka tarkoituksena oli tehostaa ilmasto- ja ympäristöasioiden viestimistä kaupunkilaisten suuntaan ja luoda kohtaamisen paikkoja.

Kenelle: Kaikille tamperelaisille, mutta erityisesti nuorille.

Toteutus: Tampereen kaupungin kestävyys -ja ilmastotyötä tekevät ihmiset päivystivät Monarilla kolmena päivänä viikossa valmiina kohtaamaan kaupunkilaisia ja kertomaan kaupungin ilmasto- ja ympäristötyöstä. Paikalle pystyi tulemaan kuka tahansa kyselemään, keskustelemaan, ideoimaan yhteistä tekemistä tai vaikka hakemaan inspiraatiota omaan ilmasto- ja ympäristötyöhön. Kehitysohjelman harjoittelija vastasi kokonaisuudesta.

Mitä opimme: Ihmiset olivat kiinnostuneita ja yhteistyö eri toimijoiden kanssa sujui hyvin.

Kenen kanssa: Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan yksikkö, Tampereen kaupungin nuorisopalvelut

Koko kaupunki

Hiilineutraaleja tekoja –luennot Tampereen seudun työväenopistossa

Mitä: Yhteistyössä työväenopiston kanssa maksuttomia luentoja kestävän arjen teemoista. Paikkana Sampola + striimaus Youtubeen vuosina 2022-2023.

Kenelle: Kaikille tamperelaisille. Tekstitetyt tallenteet hyödynnettävissä.

Toteutus: 7 luentoa (3 syksyllä + 4 keväällä). Jokaisella luennolla kaksi asiantuntijaa. Keväällä tarjottiin vegaaniset pullakahvit ja panostettiin vapaaseen keskusteluun. Juontajana paikallinen vaikuttaja ja toimittaja.

- Kestävä elämä
- Kestävä liikkuminen
- Energia ja asuminen
- Ruokavalinnat – mitä väliä?
- Tavarat ja kulutus - historiaa ja tulevaisuutta
- Luonto ja sen monimuotoisuus (Lumoava ilta)
- Vapaa-aika ja harrastukset – läheltä vai kaukaa?

Mitä opimme: Ihmisiä on vaikea houkutella paikan päälle, vaikka olisi tunnettukin puhuja. Monikanavainen viestintä ja markkinointi tärkeää. Pullakahvien lomassa oli helpompaa keskustella ja kysellä asiantuntijoilta. Selvästi tarve keskustelulle.

Työpajat ja keskustelutilaisuudet kestävästä elämästä ja siihen siirtymisestä

Mitä:

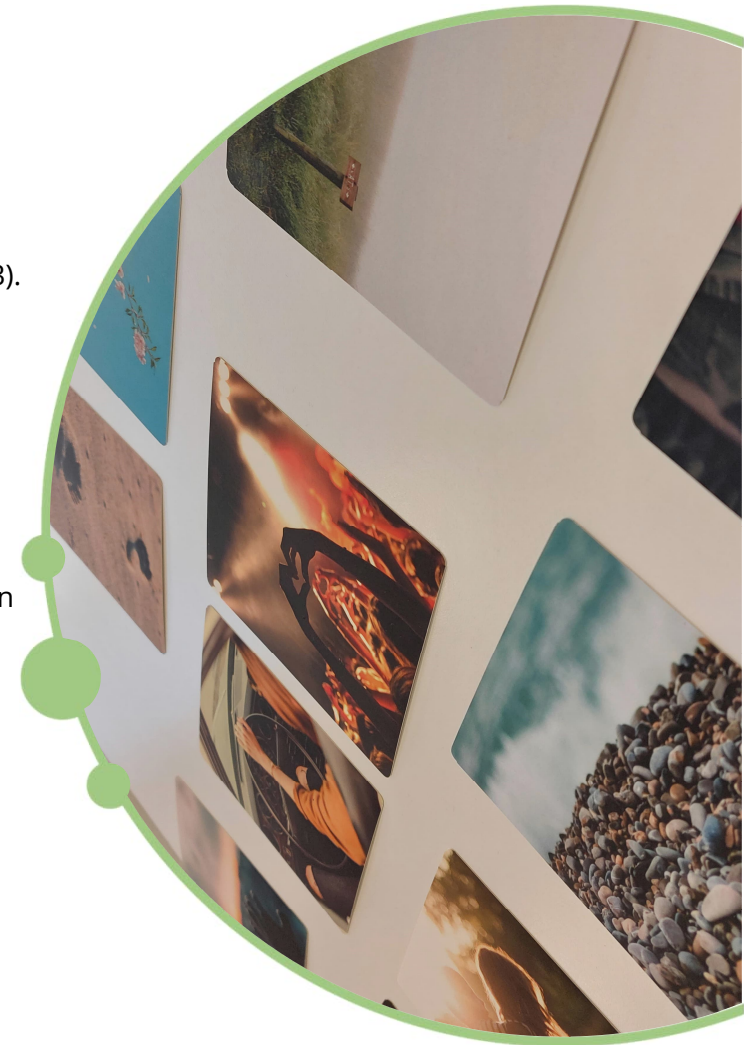
- Sitran PSLifestyle-hankkeen kanssa Elämäntapatestin kehittäminen (yhteensä 6 työpajaa 2022-2023).
- Alueiden pizzaillat, kevät 2023.
- Tekoja toimintaa kaipaaville –kokonaisuus (kysely ja työpaja -23).
- Demos Helsinki työpaja kasviproteiinien hyväksyttävyydestä Tesomalla, kesäkuu -24.
- Tulevaisuusilta Hiedanrannassa 1.10.2024 yhteistyössä We make transition! -hankkeen kanssa.
- Webinaari ja työpajat siirtymäliike Jalotuksen kanssa syksy 2024.

Kenelle: Kohdealueiden asukkaille + ns. aktiivisille tamperelaisille, jotka kiinnostuneet kestävästä elämästä edistämisestä.

Mitä opimme:

- Aihe ja asia kiinnostaa, mutta osanotto tapahtumissa jäi välillä vähäiseksi. Pienikin porukka voi olla merkityksellinen esim. yhteistyön aloittamisen kannalta eli jos oikeat ihmiset ovat paikalla, tilaisuus voi poikia uutta yhteistyötä.
- Tunnetut yhteistyökumppanit kuten Sitra vetävät ihmisiä paikalle.
- Haasteellista tavoittaa viestinnällä kaikki kiinnostuneet.

Kenen kanssa: Sitran PSLifestyle-hanke, We make transition!-hanke, Kestävä elämä siirtymäliike Jalotus ry, Demos Helsinki, kohdealueiden yhteisöt etenkin viestinnässä.

Liikkujan viikon viestintäkampanja

Mitä: Anna autolle lepopäivä-viestintä kampanja (muutosviestit). Pääviesti: jos jokainen autoileva tamperelainen jättäisi auton kotiin kerran viikossa, Tampere voisi saavuttaa tavoitteen olla hiilineutraali vuonna 2030. Toteutettiin vuosina 2024 ja 2025.

Kenelle: kaikille tamperelaisille, kaupungin henkilöstölle.

Toteutus:

- Muutosviestit-projektissa luodun Anna autolle lepopäivä -viestin hyödyntäminen.
- Käytössä oli laajasti kaupunki-infonäytöt, kuten abribus-julisteet ja kaupungin eri somekanavat. Laajempi somekampanja Kestävä Tampere -somesa.
- Vaikuttaja-yhteistyö (tamperelaiset somevaikuttajat Inanen, Pesojoonas ja Eurohoo). Vuonna 2025 vaikuttajakampanja toistettiin eri vaikuttajien kanssa. Mukana oli myös englanninkielinen tamperelainen vaikuttaja.
- Nysen lipuntarkastajat jakoivat Auton lepopäivä -tarroja Nysseissä.
- Apulaispormestarit olivat mukana kannustamassa vuonna 2024.
- Vuonna 2024 tapahtumat Vuoreksessa, Tesomalla ja Vehmaisissa, joissa tarjottiin ilmaista pyörien pikahuoltoa yhteistyökumppanien toimesta. Lisäksi tavara- ja kuormapyörien testausta ja välipalaa pyöräilijöille sekä kävelijöille. Kannustettiin tamperelaisia tulemaan pyörillä tapahtumiin.
- Tampereen kaupungin henkilöstölle viestintää kestävästi liikkumisesta ja autolle lepopäivän antamisesta.

Mitä opimme:

- Kampanja sai paljon huomiota ja näkyi eri kanavissa. Eri toimenpiteet linkitettiin viestintäkampanjaan (joukkoliikennelippu, tapahtumat), jolloin tukivat viestiä.
- Luotiin "sateenvarjo" toiminnalle ja kerättiin alle erilaisia toimenpiteitä -> toimiva tapa tehdä ja resurssitehokas.

Kenen kanssa: Liikennejärjestelmän suunnittelu, Nysse, konserniviestintä, henkilöstöyksikkö ja kaupungin viestijäverkosto.

Yhteiskäytön edistäjät -kampanja

Mitä: Yhteiskäytön edistäjät-kampanja vuonna 2025 toi esille vuokraamisen, lainaamisen ja yhteiskäytön mahdollisuuksia ja kokemuksia Tampereella.

Kenelle: Kaikille tamperelaisille.

Toteutus: Kutsuttiin kaupunkilaisia, yhteisöjä ja yrityksiä tuomaan esille tavaroiden ja kulkuneuvojen yhteiskäyttöä Tampereella osana Yhteiskäytön edistäjät -kampanjaa. Rohkaistiin ihmisiä pohtimaan vuokraamista ja lainaamista vaihtoehtona tavaroiden omaksi ostamiselle. Yhteiskäyttö ei rajoitu vain yksityisten tai julkisten toimijoiden tarjoamiin palveluihin, kuten autonvuokraukseen tai kirjastopalveluihin. Perhe- tai ystäväpiirissä tapahtuva lainaus tai taloyhtiön yhteiset laitteet ovat myös esimerkkejä yhteiskäytöstä.

Kampanjaan kutsuttiin mukaa erilaisia yrityksiä ja yhteisöjä, jotka edistävät yhteiskäyttöä. He saivat käyttöönsä materiaalipaketin, joiden avulla eri toimijat pystyivät tuomaan itse tarjoamiaan vuokraamisen ja lainaamisen mahdollisuuksia esille osana kaupungin kampanjaan sähköisissä kanavissaan tai toimitiloissaan.

Mitä opimme:

Kampanja sai positiivista palautetta ja näkyvyyttä erityisesti kaupunkiorganisaation sisällä.

Kenen kanssa: kirjastot, liikennejärjestelmän suunnittelu, Nysse.

Monikielisten tamperelaisten kannustaminen kestäväan elämään

Mitä: Monikielisten tamperelaisten kannustaminen kestäväan elämään ja luonto- sekä ilmastotekoihin.

Kenelle: Kohdealueiden englantia puhuville asukkaille ja muille tamperelaisille.

Toteutus:

- Englantia puhuvan kv-traineen palkkaaminen kehitysohjelmaan elokuu-joulukuu 2024.
- Englanninkielisen materiaalin tuottaminen ja kääntäminen.
- Tiedon jakaminen ja tuottaminen eri kielillä. Asukastyössä ja tapahtumissa monikielisten tamperelaisten vahvempi huomiointi.
- Yhteistyö Tampereen kaupungin Welcoming city -kehitysohjelman kanssa.
- Englanninkielisiin asukasiltoihin (Tampere resident evening) osallistuminen vuosina 2024 ja 2025.
- Englanninkielisen jakamistalous-tapahtuma "Sharing economy, business ideas and pizza" vuonna 2025 yhteistyössä Tribe Tampereen kanssa. Paneelikeskustelu, jossa puhujiina olivat Commun Karoliina Kauhanen, Business Tampereen Tero Kyckling, MorroX:n Joe Carroll ja Willarin Annika Viiala. Osallistujille oli tarjolla pizzaa ja virvokkeita sekä työpaja. Tapahtumassa oli todella hyvä osanotto ja se sai paljon positiivista palautetta.
- Tamperelaisille suunnatun luonnonmonimuotoisuus-kyselyn markkinointi englanninkielellä yhdessä LUMO-ohjelman päivitystyöryhmän kanssa.
- Englanninkielisiä luontoretkeä vuonna 2025.

Kenen kanssa: Welcoming city -kehitysohjelma, LUMO-työn päivitys (ilmasto- ja ympäristöpolitiikan yksikkö), Tribe Tampere, Ympäristönsuojeluyksikkö.

Mitä opimme: Tampereella tulee entistä paremmin huomioida ihmisten moninaisuus ja ottaa kaikki mukaan ilmastotyöhön. Englanninkielisiin tapahtumiin osallistuu sekä kv-taustaisia että suomea äidinkielenään puhuvia osallistujia. Suomen- ja englanninkielillä viestiminen ei kata kaikkia tamperelaisia.

Kestävän elämän joulukalenterit

Mitä: Maksuttomat kestävään elämään kannustavat joulukalenterit vuosina 2023 ja 2024 eli kehitysohjelman tiedote joulukalenterin muodossa. Vuonna 2023 teemana kestävät valinnat (linkittyi Sitran Elämäntapatestiin) ja vuonna 2024 yhteisöllisyys ja yhteiskäyttö (linkittyi jakamistalouden kokeiluun). Kalenteri ei ollut sidottuna tiettyyn vuoteen, jaettiin myös vuonna 2025 esim. Lapsi mukaan töihin -päivässä.

Kenelle: Kohdealueiden asukkaat ja muut tamperelaiset

Toteutus: Kohdealueille suorajakeluna koteihin (julkinen tiedote: 2023 Vuoreksen koteihin (4500 kotitaloutta), 2024 muille alueille (18 000 kotitaloutta). Kalentereita jaettiin myös erilaisissa tapahtumissa ja yhteisöjen toimesta kohdealueilla molempina vuosina. Kalenterista toteutettiin myös sähköinen versio Kestävä Tampere -tilille Instagramiin.

Mitä opimme:

Erilaista kalenteria pidettiin kiinnostavana, saatiin positiivista palautetta.

Kenen kanssa: Sitra (2023), alueiden yhteisöt ja kaupungin yksiköt jakamisessa apuna (mm. kirjastot, paikalliset yritykset ja yhdistykset, kaupat)

Innostu ilmastotekoihin - yhteistyö yhteisöjen kanssa

Mitä: Pieniä ja isoja ilmastotekoja yhteistyössä eri sidosryhmien ja yhteisöjen kanssa. Tälle kortilla kerätty niitä, jotka eivät mukana muissa korteissa.

Kenelle: Asukasyhteisöille, kohdealueiden asukkaille ja muille tamperelaisille.

Toteutus:

- Kansalaistalo Mansikkapaikan tavaralainaamoon kaupungin pyöriä.
- Save Pond Hockeyn yhteistyö (kustannettiin ilmasto -ja luontotyötä edistävälle jääkiekkoturnaukselle kenttävuookrat vuosina 2024 ja 2025, vuonna 2025 oltiin mukana myös kohtaamassa pelaajia ja katsojia kestävän elämän temalla).
- Kierrätettyjen joululahjojen keräys tamperelaisille vähävaraisille lapsiperheille yhteistyössä Pirkanmaan hyvinvointialueen ja tamperelaisten yhdistysten kanssa vuonna 2024.
- Aiemmin esitellyt kaupunkiviljely ja työpajat yhteistyössä yhteisöjen kanssa.
- Osallistuttu myös aktiivisesti avustusten ja muun yhteisöjen tuen kehittämiseen kaupunkitasolla, jotta teemat näkyvät jatkossakin (esimerkiksi Mansen Massit).

Mitä opimme:

- Pienellä tuella (rahallinen, viestinnällinen, koordinointi, tilat, kannustus) voi olla todella suuri merkitys yhteisöille.
- Kaupungin näkökulmasta yhteisöjen tukeminen tekemisessä on todella resurssitehokasta.
- Yhteisöt ovat edelläkävijöitä ja jo paljon tapahtuu, mahdollisuudet lisätä toimintaa olemassa.

Kenen kanssa: Kansalaistalo Mansikkapaikka, Save Pond Hockey, Pirkanmaan hyvinvointialue, kohdealueiden yhdistykset ja yhteisöt

Mansen massit, teemana kestävä ja sujuva arki

Mitä: Mansen massit yhteisörahan (osallistuva budjetointi) teemana vuonna 2025 oli kestävä elämäntapa. Mansen masseissa saatiin yli 60 ideaa, jotka etenivät äänestykseen. Äänestyksen jälkeen rahoitettiin 27 ideaa, jotka edistävät kestävä elämää. Rahaa oli jaossa 100 000 euroa. Ideat toteutetaan vuonna 2026.

Kenelle: Asukas yhteisöille, yhdistyksille, järjestöille ja kaikille tamperelaisille.

Toteutus:

- Mansen massit on kaupungin yhteisörahoitus, joka on tarkoitettu siivittämään tamperelaisten itsensä järjestämään yhteisöllistä toimintaa. Vuonna 2025 yhteisöt ja yksityishenkilöt pääsivät ensin ideoimaan ja ehdottamaan toimintoja, joiden kokoavana teemana oli kestävä ja sujuva arki: luonnon monimuotoisuus, ympäristöystävällinen ruoka ja kaupunkiviljely, kestävä liikkuminen tai kierto- ja jakamistalous.
- Syksyllä 2025, kaikkia tamperelaisia kutsuttiin äänestämään. Tarjolla oli 63 ehdotusta, ja jokaisella äänestäjällä oli käytössään kolme ääntä jaettavaksi ehdotusten kesken. Tulosten perusteella yhteisörahaa myönnettiin 27 ehdotukselle. Äänestäjiä oli yhteensä 4425.
- Yhdelle ehdokkaalle myönnettiin maksimissaan 5000 euroa. Rahoitusta saaneet ideat toteutetaan vuonna 2026 ja tamperelaiset pääsevät osallistumaan tapahtumiin. Tapahtumia on laidasta laitaan: siilin talvimökin rakennustalkoista yhteisölliseen ekokokkailuun ja kestävästä kaupunginosajuhlista korjauskahviloihin.

Mitä opimme:

- Pienellä tuella (esim. pieni rahallinen tuki) voi olla todella suuri merkitys yhteisöille.
- Kaupungin näkökulmasta yhteisöjen tukeminen tekemisessä on todella resurssitehokasta.
- Yhteisöt ovat edelläkävijöitä ja jo paljon tapahtuu, mahdollisuudet lisätä toimintaa olemassa.
- Mukana yhdistyksiä, joilla ei ole ympäristö ja luonto keskiössä.
- Kestävä ja sujuva arki -teemana herätti runsaasti kiinnostusta.

Kenen kanssa: Sivistyspalvelut (yhteisö- ja kehittämispalvelut)

Tampereen ilmasto- ja luonto-oppaan päivitys

Mitä: Tampereen ilmasto-oppaan (alk. ilmastosankari) laajentaminen Tampereen ilmasto- ja luonto-oppaaksi keväällä 2024. Laadittiin 74 vinkkiä eri ilmasto- ja luontotekoihin. Tekoja voi selata niiden teeman mukaan: asuminen ja energia, liikkuminen ja vapaa-aika, luonnon monimuotoisuus, ostokset ja kierrätys, ruoka tai kaikki ilmasto- ja luontototeot. Ilmasto- ja luonto-opas on yksi kaupungin tavoista tukea asukkaita kestävän arjen rakentamisessa. Tärkeä osa ilmastotyötä on myös luonnon monimuotoisuudesta huolehtiminen, halutaan puhua näistä yhdessä.

Kenelle: Kaikille tamperelaisille.

Toteutus: Opasta ylläpitää Ekokumppanit, hoitivat myös päivityksen. Sivuston teot on lajiteltu niiden ilmasto- ja luontovaikutuksen perusteella kolmeen eri luokkaan: pienen, keskisuureen ja suureen vaikutukseen. Tekojen vaikuttavuuden ovat arvioineet Tampereen kaupungin ja Ekokumppanit Oy:n asiantuntijat osittain Sitran 100 fiksua arjen tekoa -sivustoon pohjautuen. Vaikuttavuustasot ovat suuntaa antavia. Sivusto alun perin luotu Kestävä Tampere -ohjelman aikana valtuustoaloitteen pohjalta. Keväällä 2025 saatu taloyhtiöille -osio.

Mitä opimme:

Oppaan englanninkielisiä sisältöjä kehitetään ja opasta päivitetään vuosina 2025-2026.

Kenen kanssa: Ekokumppanit, Ympäristönsuojelu, viheralueet ja hulevedet

Opas: [Tampereen ilmasto- ja luonto-opas - Tampereenilo.fi](https://tampereenilo.fi)

Muutosviestintää tamperelaisille tukemaan kulutuksen muutosta ja Tampereen hiilineutraaliustavoitteita

Hiilineutraaleja tekoja -kehitysohjelma,
Tampereen kaupunki

Kuluttamisen muutos tarvitaan, mutta tarvetta ei tunnisteta omassa elämässä

- Emme aina tunnista oman elämäntapamme kestävyysasteita. Suurin osa suomalaisista pitää elämäntapaansa kestäväenä, vaikka näin ei ole.* -> Emme tunnista myöskään mahdollisuuksia muutokseen.
- Tavat, tottumukset ja rutiinit rytmittävät arkeamme. Muutokset niissä eivät ole helppoja, vaikka tahtoa olisikin. On löydettävä uusia keinoja ja tapoja puhutella ihmisiä.
- Kun neljäsosa yhteisöstä toimii tietyllä tavalla, tapahtuu arvojen ja kulttuurin muutosta. Puhutaan sosiaalisesta keikahduspisteestä (social tipping point)**

* Ilmassa ristivetoa -hankkeen kansalaiskysely (Heikkilä ym., 2020):

<https://www.uwasa.fi/fi/tutkimus/hankkeet/ilmassa-ristivetoa-loytvyko-yhteinen-ymmarrys>

**Centola et al. (2018). Experimental evidence for tipping points in social convention, DOI:

<https://doi.org/10.1126/science.aas8827>

Tavoite toimeksiannolle

- saada tuotettua kulutuksen muutosta tukevaa viestintää, jonka avulla tamperelaiset ymmärtävät kuluttamisen ja liikkumisen muutoksen tarpeen.
- Löydetään tapoja, joilla kertoa havahduttavasti muutoksen tarpeesta syylistämättä, mutta kuitenkin toimimaan ohjaten.
- Tavoite on, että erilaiset kaupunkilaiset tunnistavat helpommin, millaisilla arjen valinnoilla on merkitystä ja mikä oma rooli voi olla.
- Samalla kun kaupunkilaisten oma toimijuus vahvistuu, myös kaupungin ilmastotavoitteet tulevat lähemmäs kaupunkilaisia.
- Hyödynnetään olemassa olevaa Tampereen ilmastopäästötietoa ja paikallisesti määritettyjä motivaatioprofiileja viestien muotoilussa ja visualisoinnissa.

-> Luodaan tapa kaupungille tehdä muutosviestintää, joka ohjaa kaupunkilaisia kestävien valintojen pariin.

**Vuoden 2024 aikana luotiin:
11 kuvitettua muutosviestiä
kuluttamisen eri osa-alueilta**

Kulutuksen muutosviestit

1. Anna autolle lepopäivä	}	Liikkuminen
2. Ahmiiko peltilehmäsi		
3. Klassikosta kasvisversio	}	Ruoka
4. Se on siinä!		
5. Arjen ruljanssi		
6. Peruna		
7. Lainaa vain	}	Tavarat ja palvelut
8. Tyylikäs hahmo		
9. Nuorempi ja kesäisempi tyylikäs hahmo		
10. Taloyhtiöaktivismi on nyt in	}	Asuminen ja energia
11. Äly lämmittää ja valaisee		

Perusviestit ja kuvitukset kokonaisuudessaan esiteltä seuraavilla sivulla. Eri formaatteihin eri viestien tekstejä on muokattu.

Kumppanina puitesopimustoimija Kaiku.

Liikkuminen

TAMPERE.
FINLAND

**ANNA AUTOLLE
LEPOPÄIVÄ**

Nauti työmatkasta pyörällä tai
hölkäten. Palaudu illalla kotisohvalla.

 TAMPERE

Jos jokainen autoileva tamperelainen jättää auton kotiin kerran viikossa, voi Tampereesta tulla hiilineutraali 2030 mennessä.

TAMPERE.
FINLAND

**AHMIKO
PELTILEHMÄSI?**

Kuuden tankillisen hinnalla
nautit Tampereen julkisesta
liikenteestä koko vuoden.

 TAMPERE

Jos jätämme autot kotiin kerran viikossa,
voi Tampere olla hiilineutraali 2030.

TAMPERE.
FINLAND

KIRPPARILTA

tädin
vintulta

**OLLAKSEEN
TYYLIKÄS EI
TARVITSE AINA
OSTAA UUTTA**

Lainaa, korjaa ja kokeile
vanhat ensin.

20 vuotta
vanha

YSTÄVÄLTÄ
LAINATTU

Tavarat

Kun annat uuden elämän nykyisille tavaroille, autat tekemään Tampereesta hiilineutraalin 2030 mennessä.

TAMPERE.
FINLAND

NETTIKIRPPARILTA

PORUKOILTA

**PALJO SUN
OUTFIT MAKSAA?
"EI PALJON
MITÄÄN."**

20 VUOTTA
VANHA

KAVERILTA

Hanki kesän festariasut käytettynä ja suojele samalla ilmastoa.

TAMPERE.
FINLAND

LAINAA VAIN!

Kun vuokraat tai lainaat
tavaroita kavereilta, vältät turhan
romppeen kertymistä nurkkiin.
Myös lompakko ja ilmasto kiittää!

Noin neljännes tamperelaisten hiilijalanjäljestä syntyy tavaroista ja palveluista.

TAMPERE.
FINLAND

**ARJEN RULJANSSI...
TUNNETKO
TUSKAN?**

Ruoki perhe nopeasti ja
tuunaa reseptit valmiiksi
kypsillä kasviproteiineilla.

TAMPERE Neljännos tamperelaisten hillijalanjäljestä syntyy ruoasta.

TAMPERE.
FINLAND

**RIISI LIKKUJAN
AINOA HIILARI?
TUSKIN!**

Syö kotimaista perunaa ja ohraa
– kuten Tampereen koululaiset.

TAMPERE Neljännos tamperelaisten hillijalanjäljestä syntyy ruoasta.

TAMPERE.
FINLAND

Make
harhauttaa
kasvikset
kauppakoriin
ja...

**SE ON
SIINÄ!**

Tässä ei ole pakko
valita puolta.
Voit olla myös kasvisfani
– valikka pari kertaa viikossa.

TAMPERE Neljännos tamperelaisten hillijalanjäljestä syntyy ruoasta. Jokainen valinta vaikuttaa.

TAMPERE.
FINLAND

**KLASSIKOSTA
KASVISVERSIO**

Tuunaa tuttu resepti uudeksi.
Pidä kiinni mausta.

Neljännos tamperelaisten hillijalanjäljestä syntyy ruoasta.
Voimme muuttaa sen ateria kerrallaan.

TAMPERE

Ruokaviestit

Asuminen

TAMPERE.
FINLAND

ÄLY LÄMMITTÄÄ JA VALAISEE

Kun optimoit kotisi
energiankäyttöä, säästät
rahaa ja ympäristöä.

Myös Tampereen kaupunki
hyödyntää älykästä valaistusta.

TAMPERE

TAMPERE.
FINLAND

TALOYHTIÖAKTIVISMI ON NYT IN

Viileämpi rappukäytävä,
yhteinen viljelylaatikko?
Lompakko ja ilmasto kiittää!

Asuminen ja rakentaminen aiheuttavat
hiilijalanjäljestä lähes kolmanneksen.

TAMPERE

Videot, fin:

<https://youtu.be/XKB1k7VfXdA?si=NibOVilqCL2wi1C>

Hiilineutraaleja tekoja, suomi

Tampereen kaupunki
1,37 t. tilaajaa

Tilaa

0

Jaa

Lisätietolinkit:

Hiilineutraaleja tekoja –
kehitysohjelma

www.tampere.fi/hiilineutraalejatekoja

Opas asukaslähtöiseen ilmasto -ja
luontotyöhön:

[Opas asukaslähtöiseen ilmasto- ja
luontotyöhön \[Tampereen kaupunki
- Organisaatio - Hiilineutraaleja
tekoja -kehitysohjelma\]](#)

Seuraa somessa Kestävä Tampere
(Facebook ja Instagram)

Tampereen ilmasto- ja luonto-opas
tampereenilo.fi

